

# Netikirjariini küsimused-vastused 2025/2026

## Raamatuküsimused + kirjanik 5.-6. klass: Ilmar Tomusk “Uks”:

1. Mis ametit peab Ilmar Tomusk, peale selle, et ta on lastekirjanik?

**Vastus: Keeleinspektsiooni peadirektor. 1p**

2. Kes on Ilmar Tomusk oma hariduselt ja kus ta antud ametis töötas aastatel 1988-1992?

**Vastus: Eesti keele ja kirjanduse õpetaja. Kadrina keskkool. 2p**

3. Millist lastekirjanikku nägi Ilmar Tomusk unenäos enne tolle surma unes ja kus kirjutas Tomusk sellele unele tagasi mõeldes oma esimesed kaks lastejuttu?

**Vastus: Astrid Lindgren. Adavere tuulik. 2p**

4. Mis oli Ilmar Tomuski kirjutatud esimene lasteraamat ja mis on praeguseks viimane raamat (ilmus eelmise aasta oktoobris)?

**Vastus: “Tere, Volli!”, “Seiklus raamatumetsas” 2p**

5. Kes olid need kaks poissi, kes raamatu peategelast Mäksi kiusasid ja kus toimusid kõige nõmedamad kiusamised? Mis klassis Mäks oli, kui kiusamine hakkas ja mis olid need Mäksi omadused, mis panid kiusajad teda kiusama?

**Vastus: Mairold ja Kiilakas. Kõige nõmedamad asjad juhtusid siis, kui Mäks nendega samal ajal vetsu sattus. Kiusamine hakkas, kui Mäks oli kolmandas klassis (kiusajad olid neljandas) ja kiusamise põhjuseks oli Mäksi tavapärasest pikem kasv ja erakordselt kõhn kehaehitus. Lisaks oli ta oma kiusajatest ka targem. 2p**

6. Mis hoone leiab Mäks kiusajate eest ära joostes metsatukast ja mida maja teeb inimesega, kes läbi koridori kõnnib?

**Vastus: Vana maja, mis näeb välja, nagu poleks seal aastakümneid elatud. Muudab nooremaks. 1p**

7. Mille abil Mäks välja arvutab, kui kaua majas tuleb viibida, et noorenda päevi, kuid või aastaid?

**Vastus: Endast tehtud vanade piltide abil. 1p**

8. Kellest saab kiusate uus ohver ja miks?

**Vastus: Uuest Mäksi klassi tulnud tüdrukust Sirlist. Ta on samamoodi teistest pikem nagu Mäks ja teda hakatakse kaelkirjakuks kutsuma. 1p**

9. Mis oli esimene kurb uudis, mis Mäksi vanematel talle on?

**Vastus: Ta emal on ajukasvaja, opereerida seda enam ei anna ja tal on elada jäänud umbes pool aastat. 1p**

10. Miks oli peale üht kindlat tundi Mäks eesti keele ja kirjanduse tundidest vaba mees?

**Vastus: Ta oli läbi lugenud kõik suvelugemise nimekirjas olnud raamatud ja need olid talle kõik pähe jäänud. Kuna tal ei olnud õpetajaga seetõttu millestki enam rääkida, palus õpetaja tal edaspidi tundides tasa olla. 1p**

11. Miks ähvardas Mäksi isa tööst ilmajäämine?

**Vastus: Ta on päästja ja kui ta tahab selles ametis jätkata, peab ta uuesti füüsilised katsed läbi tegema, kuid ta pole viimased viis aastat trenni teinud ja usub, et ei teeks neid katseid ära. 1p**

12. Mis toimus selles unenäos, mida nii Sirli kui Mäks ühel ja samal ööl nägid? Mis õpetuse nad Mäksi vanemate muredele sealt kaasa said?

**Vastus: Nad mõlemad nägid, et olid kahekesi selles vanas majas ja nägid vana meest, keda Mäks oli kaks korda varem unes näinud. Mees õpetas unes neid, et mida maja koridoriga tegema peab. Mäksi isa pidi esimesena maja võimeid kasutama ja vajas selleks kaheksa ja pool sekundit, et suuta füüsilised katsed ära teha, ema pidi olema teine ja tema vajas üheksa sekundit, et kasvaja oleks piisavalt väike, et seda edukalt opereerida. Lisaks nägid nad, kuidas Mairoldist ja Kiilakast jagu saada. 2p**

13. Mis oli viimane temp, mis Mairold ja Kiilakas Mäksile ja Sirlile tegid ja kuidas Mäks ja Sirli maja abil oma kiusajaid karistasid?

**Vastus: Mairold ja Kiilakas andsin Hugole ja Vennole, Mäksi ja Sirli klassikaaslastele ülesande nende koolikottidesse vett lasta. Mäks ja Sirli meelitasid Mairoldi ja Kiilaka maja juurde ja lasid neil nii pikalt majas olla, et nad esimese klassi lasteks muutusid ja jätsidki nad sellesse vanusesse. 2p**

14. Keda nägid Mäks ja Sirli maja juures toimetamas ja mis olevat ta ülesanne? Miks tuli noorenenud inimesed, nagu Mäksi vanemad, saada ikkagi tagasi õigesse vanusesse?

**Vastus: Vanameest, keda nad olid unes näinud. Ta ülesanne oli maja korras hoida ja jälgida, et kõrvalised isikud sinna sisse ei läheks (kuid ta oli jätnud ukse varem lukustamata, et siiski mõned kõrvalised isikud saaks sisse). Noorenenud isikud tuli saada õigesse vanusesse, kuna muidu juhtub nendega nagu vanamehega, kes oli liiga kauaks jäänud elavate kirja ja tahtis kangesti maisest elust puhkust saada. 2p**

**Raamatuküsimused + kirjanik 7.-9. klass: Kaia Raudsepp „Loviisa, 10. klass”:**

1. Mis aastal ja kus on Kaia Raudsepp sündinud?

**Vastus: Võrumaal, Sõmerpalus, 21. oktoobril 1995 2p**

2. Kaia Raudsepp lõpetas Tartu Ülikoolis infokorralduse eriala. Mis alale ta spetsialiseerus?

**Vastus: Raamatukogundusele 1p**

3. Mis pealkirja kandis tema esikromaan ja mis aastal see ilmus?

**Vastus: „Nähtamatu tüdruk”, 2020 1p**

4. Mitu raamatut on Kaia Raudsepp kirjutanud? Milline neist räägib leinast?

**Vastus: Ta on kirjutanud 5 raamatut. Leinast räägib raamat „Kui ainult”. 1p**

5. Peale esimest matemaatika tundi olid kõik masenduses. Alex ütles, et saaks ka hullem olla, kui see üks mate tund. Mida ta mõtles? Mis saaks hullem olla?

**Vastus: 2 matemaatika tundi järjest 1p**

6. Loviisa jäi oma sõpruskonnast ainsana gümnaasiumi vanasse kooli, kus nad seni olid 9 aastat õppinud. Teised 3 läksid gümnaasiumi suurtesse linnagümnaasiumidesse. Miks Loviisa ei läinud?

**Vastus: Loviisa sisseastumiskatsed läksid halvasti ja ta ei saanud ühtegi soovitud kooli sisse. 1p**

7. Noored valisid endale valikaineid. Milline valikaine oli Loviisal ja Alexil ühine?

**Vastus: Filmindus 1p**

8. Õpilasesinduse president tuli kutsuma uusi gümnaasiste õpilasesindusse. Kes läksid Loviisa klassist õpilasesindusse ja kas kõik avaldasid soovi sinna minemiseks ise?

**Vastus: Loviisa, Ales, Anette ja Kasper. Loviisa eest otsustas Alex, kes ütles esimesena, et nemad Loviisaga tulevad õpilasesindusse. 2p**

9. Millises õppeaines oli Anette väga hea ja lubas Loviiset aidata?

**Vastus: vene keeles 1p**

10. Noored olid klassiga matkal. Alex teatas, et temal mahuks veel midagi söödavat kõhtu ja õpetaja pakkus talle õuna. Alex palus, et õpetaja viskaks talle õuna. Õpetaja viskas, aga mis juhtus ja mida arvas sellest klassivend?

**Vastus: Õpetaja viskas Alexile õunaga vastu pead ja vabandas, et ta on väga kehv viskaja. Klassivend arvas, et hoopis Alex on kehv püüdja. 1p**

11. Alati, kui Loore kohtas kodukohas oma kahte nn „sõbrannat”, hakkas ta neid tõgama. Kes need „sõbrannad” olid?

**Vastus: Kaks vanadaami Maimu ja Salme. 1p**

12. Peagi pidi toimuma talveball. Sel puhul korraldati koolis tantsukursused. Mida tegi Alex, et tõestada õpetajale oma ammu õpitud tantsuoskust? Kuidas suhtus sellesse Loviisa, mida ta sisimas tundis ja kust oli Alex tantsuoskuse omandanud?

**Vastus: Alex tiris Loviisa klassi ette, et koos demonstreerida oma tantsuoskust. Loviisa oli sellest väga häiritud, sest tema ei osanud tantsida. Samas toimus tema sees tunnete virrvarr, kui Alex teda oma käte vahel hoidis. Alex oli algklassides paar aastat tantsukursustel käinud. 2p**

13. Millest või kellest mõtles Alex rohkem, kui matemaatikatunnis matemaatikast?

**Vastus: Loviisast, sest tüdruk meeldis talle. 1p**

14. Loviisa arvas sügisel, et gümnaasiumiaastad kujunevad ilma parimate sõbrannadeta talle piinaks. Kuidas sulle tundub, kas tal oli õigus? Põhjenda miks. **1p**

15.eesti keel: 5. – 6. klass: Otsustage, milline lause on õigesti, milline valesti kirjavahemärgistatud. **10p**

1 Eesti raamatu aastal loevad inimesed nii romaane, jutustusi kui ka novelle. **Õige**

2 Teadlased väidavad et lugemine teeb inimesed targemaks ja rahulikumaks. **Vale**

**Koma puudub sidesõna „et“ ees.**

3 Kui käia iga päev raamatukogus, siis võib sealt kogu aeg leida uusi eestikeelseid teoseid. **Õige**

4 Lugesin eile "Kevadet" mis oli nii naljakas, et ma naersin kõva häälega. **Vale**

**Koma puudub asesõna „mis“ ees.**

5 Kooli aulas toimus raamatufestival ja seal said kõik oma lemmikraamatust rääkida. **Õige**

6 Raamat, mida õpetaja soovitas oli väga põnev ja salapärase. **Vale**

**Koma puudub kõrvallause lõpus, s.t sõnade „soovitas“ ja „oli“ vahel.**

7 Kuna Eesti raamatu aasta on eriline siis korraldatakse üle riigi palju lugemisüritusi. **Vale**  
**Koma puudub sõna „siis“ ees.**

8 Kas kõik inimesed teavad, millal ilmus esimene eestikeelne raamat? **Õige**

9 Lugemine on tore hobi sest see avardab silmaringi ja õpetab mõtlema. **Vale**

**Koma puudub sidesõna „sest“ ees.**

10 Osa õpilasi luges "Tõde ja õigust" kuid see romaan osutus nende jaoks liiga raskeks. **Vale.**

**Koma puudub sidesõna „kuid“ ees.**

**7. – 9. klass:** Igas lauses on üks sõnapaar valesti kokku või lahku kirjutatud. Leidke vigane sõnapaar ja kirjutage see veatult välja. **10p**

1 Eesti raamatu aasta annab inimestele hea võimaluse raamatutemaailma uuesti avastada.

2 Paljud lugejad otsivad nüüd rohkem eesti keelseid teoseid, et toetada oma emakeelt.

3 Raamatu poe akendel on näha plakateid, mis kutsuvad osa võtma lugemiskampaaniast.

4 Ühes väikese linnapargis avati lugemisnurk, kus igaüks saab mugavalt aega veeta raamatu seltsis.

5 Raamatukogud korraldavad erinevaid ettelugemis päevi ja raamatuvahetusi.

6 Mõned kirjanikud jagavad sotsiaal meedias oma mõtteid lugemise tähtsusest.

7 Lugejad räägivad, et hea raamat aitab vahel päris elu mured unustada.

8 Raamatu armastus ühendab erinevas vanuses inimesi üle kogu maa.

9 Iga loetud teos rikastab inimese sisemaailma ja laiendab tema silma ringi.

10 Eesti raamatu aasta tuletab meelde, et meie kirjandus on osa rahvahingest.

**VASTUSED: välja tuli kirjutada järgmised sõnad/fraasid.. (Suur või väike algustäht ei mõjuta punktide saamist.)**

**1 Raamatute maailma**

**2 Eestikeelseid**

**3 Raamatupoe**

**4 linna pargis**

**5 Ettelugemispäevi**

**6 Sotsiaalmeedias**

**7 Päriselu**

**8 Raamatuarmastus**

**9 Silmaringi**

**10 Rahva hingest**

16. **E- kataloogist otsimine:** Leia Rapla Keskraamatukogu kogus olev kõige uuem heliraamat, mis ilmus 2025. aastal. Mis on heliraamatu pealkiri ja mida see heliraamat sisaldab.

Kasuta otsimiseks Rikswebi täpsemat otsingut: <https://raplamaa.webriks.ee/index.asp?action=135>

Otsimisel on sulle abiks õppevideo: <https://www.youtube.com/watch?v=yYPNADyIPm8>

**Vastus: heliraamat „Elu on alles uus”. Heliraamatus on eesti kirjanike luuletused. 2p**

17. **Raplamaa Sõnumid:** Novembrikuu lõpupoole toimus Märjamaa pärimusmajas esimest korda ühele toidule pühendatud festival. Festivalil räägiti selle toidu ajaloost ja õpiti seda ise valmistama. Mis toiduga on tegu?

**Vastus: kartulivorst. 1p**

18. Kuidas näeksid jõulud välja tehiskõuluvana? Kas tehisar on võimeline aru saama laste soovidest? Kõike seda saab näha Rapla juurtega noore mehe vastloodud animafilmis.

Mis on selle animafilmi pealkiri ja kes on filmi režissöör?

Kelle muusikat on animafilmis kasutatud?

**Vastus: Mikk Mägi „Peetrikese jõulurobot”; Animafilmis on kasutatud Paul Oja ja Genka muusikat 3 p**

19. **Imeline Ajalugu :** Tänapäeval tuntud loteriisid on inimesed mänginud juba ammustest aegadest. Esimene dokumenteeritud loterii väljastati 200. aastal eKr. Loteriide mängimise kõrghetk oli 15. - 18. sajandil. Loteriidega kogusid linnad ja riigid endale kaudset maksuraha, et ehitada uusi hooneid või korrastada vanu.

Millises riigis kõige esimene vanim loterii välja anti?

Millises riigis anti välja esmakordselt tänapäeval tuntud rahalise võiduga loterii?

**Vastus: Esimene loterii anti välja 200. aastal eKr. Hiinas ja sellega rahastati hiina müüri ehitamist.**

**Tänapäevane rahaline loterii anti välja Madalmaades ehk Hollandis. 2p**

20. Eesti pealinn on Tallinn. Peale selle on Eestis aga terve hulk mitteametlikke pealinnu – näiteks Türi kui kevadpealinn, Viljandi kui folgipealinn. Ka Raplamaal on 2 mitteametlikku pealinna. Nimeta need kohad ja mille pealinnad need on!

**Vastus: Rapla – korvpallipealinn; Järvakandi - klaasipealinn 2 p**

<https://www.postimees.ee/7259046/ak-viguriga-kaardid-pealinnad-ule-eesti>

21. Kus asub „Piip ja Tuut” teatrimaja?

**Vastus: Tallinn, Toom-Kooli 13 1 p**

Nimeta kaks näitlejat-lavastajat, kes teatrit juhivad!

**Vastus: Haide Männamäe ja Toomas Tross 2 p**

Kuidas on nende perest jutustava, eelmisel aastal valminud filmi pealkiri?

**Vastus: Minu pere ja muud klounid 1 p**